

Kracht en voordelen van risicovol spelen

Studiedag asbl Tournesol- Zonnebloem vzw

Valérie Lehouck - 23/04/2024 – Tour & Taxis Brussel

RePLAY

arteveld hogeschool

risicovol spelen ondersteunen

Een uitdaging!

1. Wat is risicovol spel (niet)?
2. Risicovol spel: O nee... of jawel?! Voordelen van risicovol spel.
3. En de begeleider?

Wat is risicovol spelen (niet)?

Een straf verhaal...

Wat is risicovol spelen (niet)?

- = al spelend (alledaagse) **aanvaardbare** risico's op maat némen

D.w.z. spannende en uitdagende vormen van spel, met een kans op fysieke verwonding

- ≠ in gevaar zijn

In gevaar zijn vs. risico's nemen

Kinderen zoeken continu naar uitdaging op maat!

Geleidelijk meer uitdaging & risicocompetentie, op eigen tempo

De zone van de naaste ontwikkeling

SPELEN OP HOOGTE

SPELEN MET SNELHEID

**SPELEN MET
GEVAARLIJKE
VOORWERPEN**

**SPELEN OP
GEVAARLIJKE
PLEKKEN**

STOEISPELEN

SPELEN MET IMPACT

**SPELEN UIT
HET ZICHT**

**PLAATSVERVANGEND
RISICO**

Categorie 1: spelen op hoogte

SPELEN OP HOOGTE

Foto: De Dolfijntjes

Categorie 2: spelen met snelheid

SPELEN MET SNELHEID

© Sharon Pesart

Categorie 3: spelen met gevaarlijke voorwerpen

SPELEN MET
GEVAARLIJKE
VOORWERPEN

Categorie 4: spelen op gevaarlijke plekken

SPELEN OP
GEVAARLIJKE
PLEKKEN

Categorie 5: stoeispelen

STOEISPELEN

Categorie 6: spelen met impact

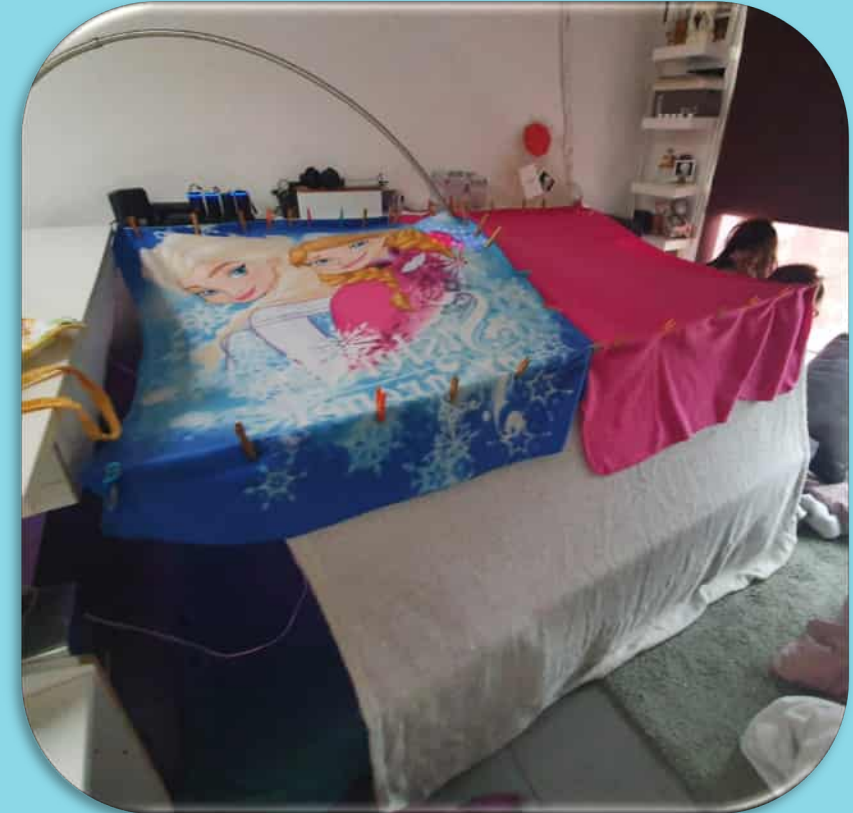
SPELEN MET IMPACT

Categorie 7: spelen uit het zicht

SPELEN UIT
HET ZICHT

Categorie 8: plaatsvervangend risico

PLAATSVERVANGEND
RISICO

**Risicovol spel: Oh nee... Of
jawel!**

Wat als...

- Kinderen nooit met messen mogen snijden?
- Nooit begeleid worden als ze met de fiets naar school gaan?
- Nooit op een speeltoestel zouden klimmen?

The biggest risk..
is taking away all the risks³

Waarom ...

IK HEB
HET NOG
NOOIT GEDAAN
DUS IK DENK
DAT IK
HET WEL KAN

- PIPPI LANGKOUS-

Kind(beeld):

- Kinderen hebben een natuurlijke drang om hun grenzen te verleggen
→ SPONTAAN
- Kind = krachtig en competent, onderzoeker, regisseur eigen ontwikkeling

Geleidelijk meer uitdaging op eigen tempo (ZNO)

1

2

3

4

... Daarom

Kracht van risicovol spel:

- Leren van **cruciale vaardigheden** (motorisch, zelfvertrouwen, angst overwinnen,...)
- Leren omgaan met risico's
- Risico's als **ontwikkelingskans**

Volwassenen bepalen de ervaring die kinderen (kunnen) opdoen en hun mogelijkheid competenties te ontwikkelen

The more risks you allow
your children to make, the
better they learn to look
after themselves
- Roald Dahl

www.fafunia.com

Ik leer:

Risico's
inschatten

Eigen
kunnen
inschatten

Hulp vragen

Hulp geven

= ik word
risicocompetent

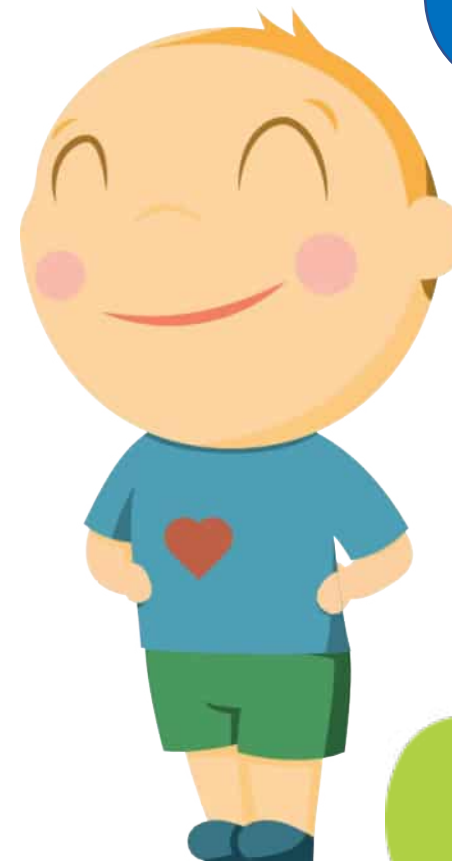
grensverleggend

trots

leuk

spannend

boeiend

Risicocompetentie

1. **Schat juist in**
 - Risico's in de situatie
 - Eigen vaardigheden (durven & kunnen)
2. Ziet **mogelijkheden**
3. **Weegt af**
4. **Beslist:**
 - Niet meedoen
 - Aanvaardbaar (laten) maken
 - Grenzen verleggen!

Vrij naar Lavrysen, A., Bertrands, E., Leyssen, L., Smets, L., Vanderspikken, A., & De Graef, P. (2017). Risky-play at school. Facilitating risk perception and competence in young children. *European Early Childhood Education Research Journal*, 25(1), 89-101.

En de begeleider?

2 (tegenstrijdige?) verwachtingen

beschermen

uitdagen

Hij zoekt dat zelf op

Zie dat speelplezier 😊

Ik deed dat ook als kind!

Wat is het ergste dat er kan gebeuren?

Ik wil niet dat ze zich pijn doet...

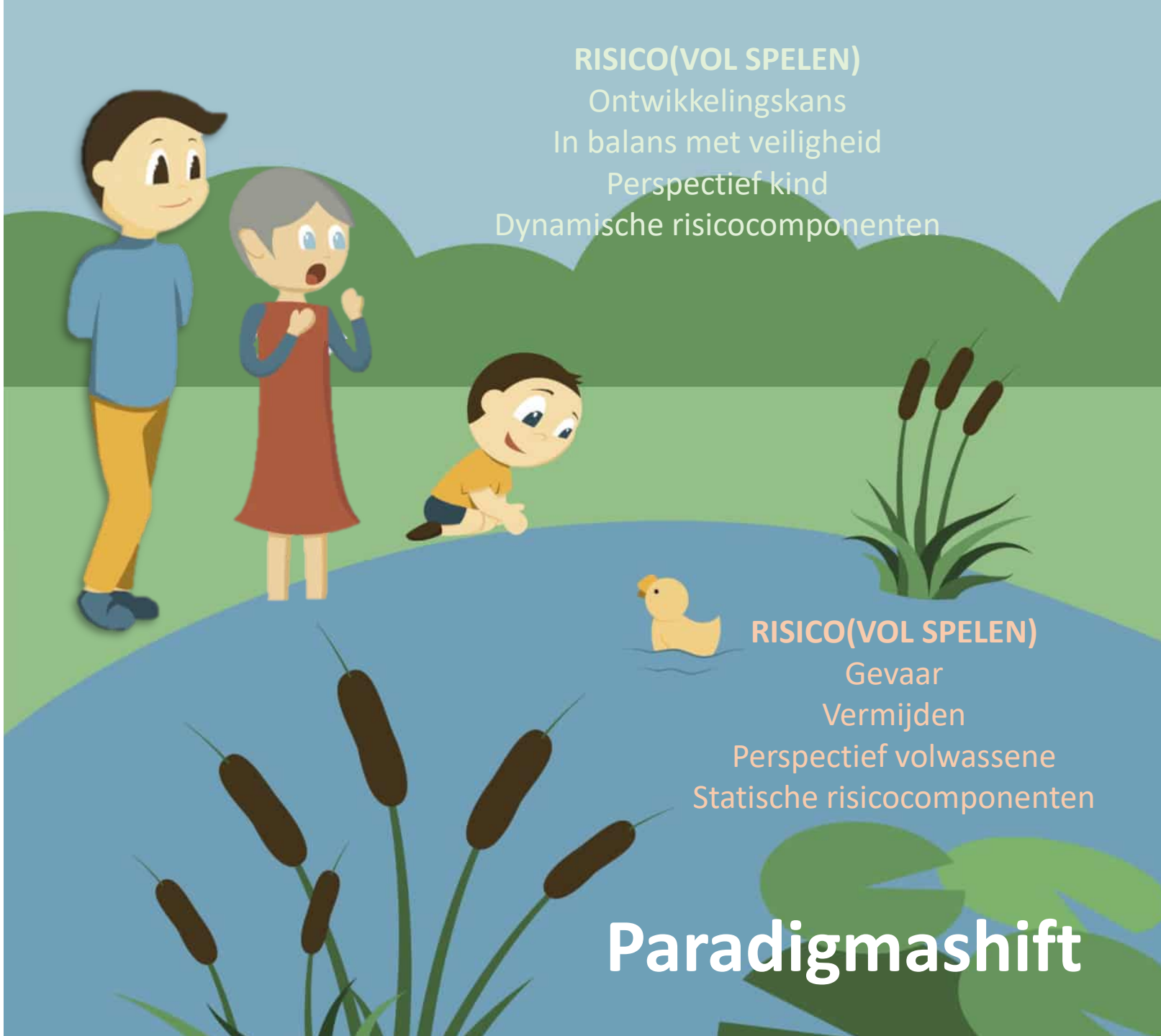
Het is niet mijn eigen kind hé!

© www.mentalfloss.com
© www.facebook.com

Zo veilig mogelijk

RISICO(VOL SPELEN)
Ontwikkelingskans
In balans met veiligheid
Perspectief kind
Dynamische risicocomponenten

RISICO(VOL SPELEN)
Gevaar
Vermijden
Perspectief volwassene
Statische risicocomponenten

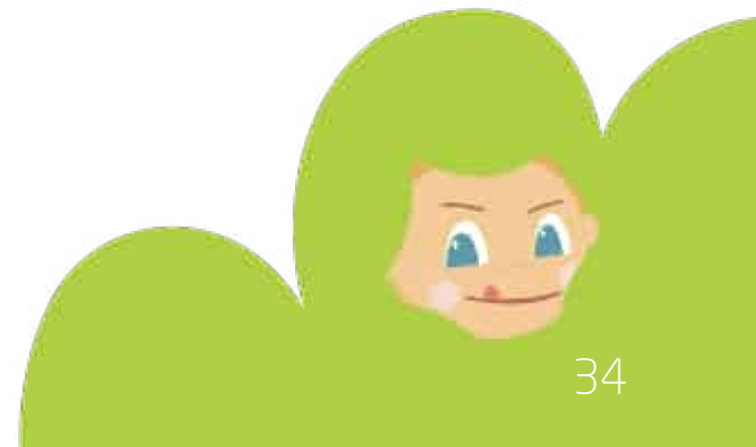
Paradigmashift

Zo veilig als nodig

Begeleider verantwoordelijk voor ondersteunen van risicovol spelen

- **Veiligheid én uitdaging**
- Aanmoedigen van **spontaan** risicovol spelen met **aanvaardbare risico's**
- Gericht aanbod van (begeleide) risicovolle **ACTIEFiteiten**
- Gepaste **ondersteuning** van risicovol spelen

...maar WANNEER en HOE? Workshop...

THANKS!

Contact

helena.sienaert@arteveldehs.be

barbara.vandorpe@arteveldehs.be

simon.wemel@arteveldehs.be

annelies.ceulemans@arteveldehs.be

valerie.lehouck@arteveldehs.be

arteveldehogeschool

LID VAN DE ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT

denk. doe. word.

quest.
LEARNING THROUGH INQUIRY

